

Województwo
Śląskie

Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027

**Projekt FE SL 2021-2027
przyjęty przez ZW 3/11/2021**

I. Inteligentne Śląskie

396,5 mln euro

II. Ekologiczne Śląskie

703,5 mln euro

III. Mobilne Śląskie

212,9 mln euro

IV. Lepiej połączone Śląskie

301,2 mln euro

V. Społeczne Śląskie

671,8 mln euro

VI. Śląskie dla mieszkańca

156,3 mln euro

VII. Śląskie bliżej obywateli

238 mln euro

VIII. Śląskie W transformacji

1 995,4 mln euro

Priorytet I. Inteligentne Śląskie – 396,5 mln euro (1/5)

CS (i)
Rozwijanie i
wzmacnianie
zdolności
badawczych i
innowacyjnych
(...)
136 mln euro

✓ B+R - organizacje badawcze

- Budowa nowej oraz modernizacja istniejącej/dostosowanie infrastruktury badawczej wraz z zakupem i montażem.
- Projekt musi być akceptowany przez ministra właściwego ds. nauki.

✓ B+R - konsorcja przemysłowo-naukowe, przedsiębiorstwa

- Nawiązywanie współpracy pomiędzy przedsiębiorstwem a otoczeniem naukowym oraz realizacja wspólnych agend badawczych.
- Realizacja prac badawczo-przemysłowych przedsiębiorstw (infrastruktura, prace badawcze i wdrożenie wyników).
- Usługi proinnowacyjne świadczone dla przedsiębiorców przez organizacje badawcze lub Instytucje Otoczenia Biznesu.

Priorytet I. Inteligentne Śląskie – 396,5 mln euro (2/5)

CS (ii)
Czerpanie
korzyści z
cyfryzacji (...)
90 mln euro

✓ E-usługi publiczne

- Cyfryzacja procesów administracji publicznej oraz tworzenie i rozwój e-usług publicznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym oraz regionalnym niezbędnych do świadczenia usług online na rzecz mieszkańców, przedsiębiorców oraz do wymiany danych.

✓ E-zdrowie

- Wdrożenie regionalnych oraz krajowych rozwiązań teleinformatycznych umożliwiających świadczenie usług medycznych.
- Opracowanie i wdrożenie rozwiązań wykorzystujących sztuczną inteligencję oraz zbiory danych zgromadzone w placówkach medycznych w regionie przyczyniające się do poprawy stanu zdrowia mieszkańców.

✓ Dane publiczne

- Zwiększenie dostępności danych publicznych, możliwych do wykorzystania przez mieszkańców i przedsiębiorców.

Priorytet I. Inteligentne Śląskie – 396,5 mln euro (3/5)

CS (iii)
Zwiększenie
wzrostu i
konkurencyjności
MŚP (...)
150,4 mln euro

✓ Przedsiębiorczość MŚP

- Kompleksowe wsparcie na każdym etapie prowadzenia działalności gospodarczej (od przygotowania biznes planu do wsparcia niezbędnego w rozwoju firmy).

✓ Innowacje w MŚP

- Przedsięwzięcia przyczyniające się do zwiększenia poziomu innowacyjności przedsiębiorstw z regionu.
- Wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych.
- Inwestycje niezbędne w procesie cyfryzacji i automatyzacji procesów biznesowych.

✓ Turystyka MŚP (dotacja/IF)

- Wsparcie MŚP na poprawę infrastruktury turystycznej oraz okołoturystycznej, w szczególności rozwój turystyki miejskiej, przemysłowej i ekoturystyki.

Priorytet I. Inteligentne Śląskie – 396,5 mln euro (4/5)

CS (iii)
Zwiększenie
wzrostu i
konkurencyjności
MŚP (...)
150,4 mln euro

✓ Konkurencyjność MŚP (IF)

- Inwestycje w MŚP przyczyniające się do poprawy i podnoszenia konkurencyjności firm.
- Inwestycje w MŚP związane z dostosowaniem lub zmianą profilu prowadzonej działalności gospodarczej oraz modelu biznesowego, w związku z wystąpieniem COVID-19 oraz w następstwie ewentualnych przyszłych kryzysów.
- Wsparcie przygotowania terenów pod działalność gospodarczą.
- Inwestycje w MŚP podnoszące poziom innowacyjności przedsiębiorstwa.
- Inwestycje w MŚP niezbędne do wejścia na rynki zagraniczne oraz dostosowanie produktu do wymagań rynku docelowego.

✓ Promocja regionu i internacjonalizacja MŚP

- Zwiększenie rozpoznawalności województwa śląskiego jako regionu do prowadzenia działalności gospodarczej oraz miejsca do życia.
- Udział w misjach, targach i innych wydarzeniach biznesowych.

Priorytet I. Inteligentne Śląskie – 396,5 mln euro (5/5)

**CS (iv) Rozwijanie
umiejętności
na rzecz
inteligentnej
specjalizacji (...)
20 mln euro**

✓ Ekosystem RIS

- Kontynuacja Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania.
- Rozwój Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych.

✓ Ośrodki innowacji

- Inwestycje służące do nawiązywania współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, nauką i samorządem.
- Przedsięwzięcia wzmacniające współpracę podmiotów działających w klastrach.

Priorytet II. Ekologiczne Śląskie – 703,5 mln euro (1/6)

CS (i) Wspieranie efektywności energetycznej (...)
426,5 mln euro

- ✓ **Efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej**
 - Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, której właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane przez jst, a także budynki użyteczności publicznej nie związane z administracją rządową.
 - Energooszczędne oświetlenie.
- ✓ **Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych (dotacja/IF)**
 - Głęboka modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych (z wyjątkiem budynków będących własnością Skarbu Państwa), których właścicielem są spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, komunalne oraz inne, w tym osoby prywatne.
- ✓ **Efektywność energetyczna przedsiębiorstw (IF)**
 - Głęboka modernizacja budynków, OZE na potrzeby przedsiębiorstwa, modernizacja linii produkcyjnych, systemy zarządzania energią, wymiana oświetlenia, zastosowanie technologii energooszczędnych itp.

Priorytet II. Ekologiczne Śląskie – 703,5 mln euro (2/6)

**CS (ii) Wspieranie
energii
odnawialnej (...)
36,2 mln euro**

✓ Odnawialne źródła energii (Subregion Płn.)

- Budowa i rozbudowa (w tym zakup i montaż) infrastruktury do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania (na potrzeby danego źródła) energii elektrycznej i ciepłej z OZE.
- Wsparcie dla energetyki rozproszonej (prosumenckiej) – klastry energii, spółdzielnie energetyczne.

Priorytet II. Ekologiczne Śląskie – 703,5 mln euro (3/6)

**CS (iv) Wspieranie
dostosowania
się do zmian
klimatu (...)
69 mln euro**

✓ Adaptacja do zmian klimatu

- Kompleksowe działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu poprzez m.in. dostosowanie infrastruktury do ekstremalnych stanów pogodowych, poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury.

✓ Przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi

- Inwestycje dot. retencjonowania wody, w tym małej retencji (z wykluczeniem retencji powstałej w wyniku przegradzania cieków wodnych) mające na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych, inwestycje z zakresu budowy, przebudowy lub remontu urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej mających szczególne znaczenie z punktu widzenia skutecznego zarządzania, przeciwdziałania i ograniczania skutków suszy (np.: kanały, rowy, wały przeciwpowodziowe, suche zbiorniki – poldery), a także inwestycje związane z budową kanalizacji deszczowej wraz ze zbiornikami retencyjnymi.

✓ Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych

- Działania polegające na wyposażeniu jednostek służb ratowniczych w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych.

Priorytet II. Ekologiczne Śląskie – 703,5 mln euro (4/6)

CS (v) Wspieranie dostępu do wody (...) 48,1 mln euro

✓ Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

- Rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej zapewniającej zbieranie, odprowadzanie i efektywne oczyszczanie ścieków komunalnych - dokumentem warunkującym możliwość wsparcia jest KPOŚK (aglomeracje 2 000 do 10 000 RLM – *zakres interwencji w trakcie negocjacji z KE*);
- Inwestycje, których celem jest ograniczenie strat wody oraz awaryjności systemów, tj. inwestycje związane z efektywnymi i inteligentnymi systemami, w tym systemami pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoringiem strat sieciowych.
- Projekty polegające na budowie i modernizacji sieci wodociągowej - planowane na obszarach, gdzie odbiorcy wsparcia są podłączeni do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej lub na których planowani do podłączenia odbiorcy zostaną podłączeni do budowanej w ramach projektu sieci kanalizacji sanitarnej.

Priorytet II. Ekologiczne Śląskie – 703,5 mln euro (5/6)

CS (vi) Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (...) 51,3 mln euro

✓ Gospodarki odpadami komunalnymi

- Inwestycje z zakresu systemów selektywnej zbiórki, centra napraw, punkty ponownego użycia, wymiana rzeczy używanych oraz systemy indywidualnej segregacji odpadów gromadzonych u źródła, instalacje do recyklingu i odzysku, inwestycje związane z usuwaniem azbestu

✓ Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Inwestycje w przedsiębiorstwach mające na celu zmniejszenie zasobo- i materiałochłonności procesów produkcyjnych i logistycznych oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów (projekty realizowane w ramach działania nie będą miały charakteru badawczo-rozwojowego, dotychczas będą wdrażania technologii)

✓ Zagospodarowanie osadów ściekowych

- Inwestycje przedsiębiorstw mające na celu zagospodarowanie osadów ściekowych poprzez wdrażanie innowacyjnych technologii do przetwarzania osadów ściekowych, powstających w procesie oczyszczania ścieków, tworzących możliwości wykorzystania osadów jako cennego surowca do innych celów, w tym w innych gałęziach przemysłu

Priorytet II. Ekologiczne Śląskie – 703,5 mln euro (6/6)

CS (vii) Wzmocnienie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej (...) 72,5 mln euro

✓ Ochrona i regeneracja obszarów chronionych

- Kompleksowe działania na rzecz ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków rodzimych (za wyjątkiem parków narodowych i obszarów Natura 2000; dopuszcza się wsparcie z poziomu regionalnego w przypadku obszarów objętych inną formą ochrony przyrody, gdzie znajdują się także obszary Natura 2000 - zakres interwencji w trakcie negocjacji z KE).

✓ Ochrona różnorodności biologicznej

- Działania mające na celu tworzenie miejsc ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich priorytetowo w oparciu o gatunki rodzime, np.: banki genowe, rewaloryzacja parków miejskich, ogrody botaniczne, ekoparki. Wsparcie uzyskają także przedsięwzięcia służące rozwojowi zielonej infrastruktury i zazielenianiu obszarów miejskich i podmiejskich (zakres interwencji w trakcie negocjacji z KE).

✓ Rekultywacja terenów zdegradowanych

- Inwestycje z zakresu rekultywacji powierzchni ziemi zdegradowanej działalnością człowieka, rozumianej jako przywrócenie wartości użytkowych lub przyrodniczych poprzez usunięcie odpadów, remediację oraz ponowne kształtowanie na inne cele. Preferowane jednak będą przekształcenia na cele środowiskowe (np. parki i lasy miejskie, zieleńce, przyrodnicze ścieżki edukacyjne, miejskie geoparki itp.).

Priorytet III. Mobilne Śląskie – 212,9 mln euro

CS (viii) Wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej (...) 212,9 mln euro

✓ Zrównoważony transport miejski

- Centra/węzły przesiadkowe wraz z infrastrukturą (poczekalnie, przystanki, drobna infrastruktura towarzysząca).
- Zakup taboru niskoemisyjnego (w tym trolejbusowego) wraz z infrastrukturą do jego ładowania i tankowania (priorytetowo traktowane będą inwestycje w bezemisyjne środki transportu (autobusy elektryczne/wodorowe, trolejbusy).
- Niezbędna przebudowa infrastruktura liniowa, tylko jako element projektu oraz w zakresie poprawy bezpieczeństwa poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych i przeznaczoną wyłącznie dla środków komunikacji publicznej.
- Alternatywne formy transportu (w tym niezmotoryzowanego).
- Rozwiązania integrujące zgodne z koncepcją „mobilność jako usługa”.
- Rozwój zbiorowego transportu subregionalnego.
- Wynikanie projektów ze Zrównoważonego Planu Mobilności Miejskiej/dokumentu z zakresu planowania transportu.

✓ Regionalne Trasy Rowerowe

- Rozwój sieci regionalnych tras rowerowych zgodnie z Załoženiami Regionalnej Polityki Rowerowej.

Priorytet IV. Lepiej połączone Śląskie – 301,2 mln euro

**CS (ii)
Rozwój i
udoskonalenie
zrównoważonej,
odpornej na
zmiany klimatu,
inteligentnej i
intermodalnej
mobilności (...), w
tym poprawę
dostępu do TEN-T
(...)
301,2 mln euro**

✓ Drogi wojewódzkie

- Budowa, przebudowa, modernizacja i zmiana przebiegu dróg wojewódzkich.
- Wynikanie z Regionalnego Planu Transportowego.

✓ Drogi gminne i powiatowe

- Inwestycje na drogach lokalnych przyczyniające się do poprawy bezpieczeństwa, zapewnienia dostępności do ważnych miejsc (np. tereny inwestycyjne, węzły przesiadkowe, przejścia graniczne, sieć TEN-T itp.), upowszechnienia transportu publicznego.
- Wszystkie inwestycje związane z drogami gminnymi i powiatowymi muszą wynikać z właściwych dokumentów strategicznych zawierających elementy związane z planowaniem transportu na poziomie lokalnym (np. plan rozwoju dróg powiatowych/gminnych itp.).

✓ Regionalny tabor kolejowy

- Zakup taboru kolejowego zeroemisyjnego wraz z zapleczem do jego obsługi.
- Wynikanie z Regionalnego Planu Transportowego.

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (1/11)

CS (a)
**Poprawa dostępu
do zatrudnienia
(...)**
115,5 mln euro

✓ Aktywizacja zawodowa

- Wsparcie realizowane przez Instytucje Rynku Pracy na rzecz ułatwień uczestnictwa w rynku pracy kierowane do osób bezrobotnych w szczególności znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (m.in. osób długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach, osób młodych, podopiecznych OHP), działania dla osób ubogich pracujących, osób pracujących zarejestrowanych jako poszukujące pracy i osób odchodzących z rolnictwa.
- Wsparcie dotyczące rozpoczęcia działalności gospodarczej/samozatrudnienia, jako jedno z narzędzi aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych realizowane tylko w formie dotacji udzielanych przez PUP.
- Interwencja skierowana do osób zainteresowanych skorzystaniem z działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową realizowanych w ramach sieci EURES.

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (2/11)

CS (b) **Modernizacja** **służb i instytucji** **rynku pracy (...)** **3 mln euro**

- ✓ **Koordinacja współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze rynku pracy**
- Wsparcie na rzecz modernizacji Instytucji Rynku Pracy, w szczególności Publicznych Służb Zatrudnienia, w tym w ramach świadczenia usług sieci EURES poprzez doskonalenie potencjału instytucjonalnego i kadrowego przy użyciu działań dot. podnoszenia kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji w celu skutecznego ukierunkowania polityki rynku pracy, wynikającego z potrzeb regionalnego/lokalnego rynku pracy oraz podniesienia jakości świadczonych usług

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (3/11)

CS (d)
Wspieranie
dostosowania
pracowników,
przedsiębiorstw
(...) do zmian
130 mln euro

(1/2)

✓ Ochrona zdrowia na rzecz rynku pracy *

- Poprawa stanu zdrowia osób w wieku aktywności zawodowej poprzez regionalne programy zdrowotne, dotyczące profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu i programy rehabilitacji medycznej ułatwiającej powrót do pracy.
- Działania prozdrowotne w miejscu pracy, w tym edukacja zdrowotna, eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, z uwzględnieniem działań, szkoleniowych, świadomościowych, przeprowadzenie badań profilaktycznych, wsparcia dla pracodawców w przeciwdziałaniu szkodliwym warunkom w miejscu pracy

** Obszar zdrowia na chwilę obecną jest najtrudniejszym obszarem negocjacyjnym MFiPR z KE.*

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (4/11)

CS (d)
Wspieranie
dostosowania
pracowników,
przedsiębiorstw
(...) do zmian
130 mln euro

(2/2)

✓ Podmiotowy System Finansowania

- Działania w zakresie usług rozwojowych (w szczególności szkolenia) w Podmiotowym Systemie Finansowania (PSF) dla przedsiębiorców, innych pracodawców i ich pracowników, zgodne z zidentyfikowanymi potrzebami.

✓ Outplacement

- Wsparcie przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne, adaptacyjne i modernizacyjne w szczególności z branż innych niż branża górnicza i branże okołogórnicze z wykorzystaniem programów wsparcia o charakterze outplacementu (nabywanie nowych umiejętności i kompetencji dostosowanych do aktualnych potrzeb regionalnego rynku pracy) dla przedsiębiorców, pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika.

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (5/11)

CS (f)
Wspieranie
równego dostępu
do dobrej jakości,
włączającego
kształcenia i
szkolenia (...)
144 mln euro

(1/2)

- ✓ **Wdrażanie edukacji włączającej** nastawione na dostosowanie wymagań edukacyjnych, warunków nauki i organizacji kształcenia do potrzeb i możliwości każdego ucznia, jako pełnoprawnego uczestnika procesu kształcenia (rekomenadacja dla wdrażania modelu dostępnej szkoły wypracowywanego w ramach PO WER 2014-2020 <https://model.dostepnaszkola.info/>)
- ✓ **Adaptacja/modernizacja bazy lokalowej i wyposażenia placówek oświatowych**, uwzględniająca także wsparcie placówek w procesie cyfryzacji edukacji (w komplementarności/uzupełnieniu ze środkami wdrażanymi na poziomie krajowym) oraz dodatkowo w zakresie edukacji przedszkolnej tworzenie nowych miejsc, w szczególności na obszarach cechujących się deficytem miejsc w stosunku do potrzeb.
- ✓ **Edukacja przedszkolna**
 - Podniesienie jakości i dostępności usług, w szczególności w zakresie organizacji zajęć dodatkowych, wspierających ogólny rozwój psychofizyczny dzieci, specjalistycznych, w tym w zakresie wczesnej diagnozy, zajęć rozwijających uzdolnienia i zainteresowania dzieci (z uwzględnieniem kształtowania zielonych kompetencji).
 - Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli, kadry dydaktycznej i zarządzającej OWP.
- ✓ **Kształcenie ogólne**
 - Poprawa jakości usług kształcenia poprzez wsparcie uczniów (kształtowanie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, w tym na potrzeby zielonej i cyfrowej transformacji, dodatkowe kwalifikacje m.in. rynkowe, doradztwo zawodowe).
 - Wsparcie kadry dydaktycznej, w tym w zakresie umiejętności efektywnego wykorzystania nowoczesnych, interaktywnych narzędzi w procesie dydaktycznym, wsparcie kadry zarządzającej.
 - Program wsparcia utalentowanych uczniów.

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (6/11)

CS (f)
Wspieranie
równego dostępu
do dobrej jakości,
włączającego
kształcenia i
szkolenia (...)
144 mln euro

(2/2)

✓ Szkolnictwo zawodowe

- Dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb zielonej i cyfrowej transformacji, rozwój współpracy szkół z biznesem (kształcenie dualne).
- Kształtowanie u uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, w tym na potrzeby zielonej i cyfrowej transformacji.
- Podnoszenie kwalifikacji kadry dydaktycznej, w tym w zakresie umiejętności efektywnego wykorzystania nowoczesnych, interaktywnych narzędzi w procesie dydaktycznym, kadry prowadzącej kształcenie zawodowe (nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu), wsparcie kadry zarządzającej.
- Poprawa jakości i dostępności usług w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach i przedsiębiorstwach, w tym wzmocnienie kompetencji doradców zawodowych.

✓ Szkolnictwo wyższe**

- Celowane wsparcie w obszarze szkolnictwa wyższego, w tym podnoszenie kompetencji kadr dydaktycznych, naukowych szkolnictwa wyższego, kooperacja pomiędzy uczelniami wyższymi, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe oraz przedsiębiorcami.
- Staże dla studentów i doktorantów kierunków branżowych RIS.
- Tworzenie nowych kierunków studiów na potrzeby regionu we współpracy z przedsiębiorcami (Kierunki Zamawiane).
- Podnoszenie kompetencji kadr naukowych uczelni.

** (obszar do negocjacji ze względu na demarkację interwencji kraj/region oraz uwagi KE)

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (7/11)

CS (g)
Wspieranie
uczenia się przez
całe życie (...)
40 mln euro

✓ Kształcenie osób dorosłych

- Usługi rozwojowe z zastosowaniem popytowego systemu finansowania (BUR) skierowane na uzupełnianie, podwyższanie kwalifikacji osób dorosłych adekwatnie do potrzeb rynku pracy, w tym w obszarach istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy (np.: branża medyczna, okołomedyczna), wdrażanie kwalifikacji rynkowych.
- Wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji i umiejętności podstawowych, w tym cyfrowych umożliwiających wdrażanie *indywidualnych ścieżek podnoszenia umiejętności* (upskilling pathways) skierowane do osób o niskich kompetencjach i umiejętnościach podstawowych, posiadających największą lukę kompetencyjną, która stanowi barierę dla konkurencyjności tych osób na rynku pracy.

✓ Lokalne punkty wsparcia edukacji

- Wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych poprzez tworzenie lokalnych punktów wsparcia edukacji na obszarach o utrudnionym dostępie do usług edukacyjnych oraz grup znajdujących się w szczególnej sytuacji (m.in. seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach (w oparciu o rekomendowany model wsparcia wypracowany w ramach pilotażu w Działaniu 2.14 PO WER 2014-2020 <https://lowe.edu.pl/model-lowe/>).

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (8/11)

CS (h)
Wspieranie
aktywnego
włączenia (...)
89,3 mln euro

- ✓ **Wsparcie rozwoju ekonomii społecznej**
 - Dotacje na miejsca pracy w przedsiębiorstwach społecznych (stawka ministerialna).
 - Animacja i usługi wsparcia tworzenia przedsiębiorstw społecznych.
 - Usługi wspierające rozwój przedsiębiorstw społecznych, w tym realizowane za pośrednictwem BUR.

- ✓ **Aktywizacja społeczno-zawodowa osób biernych zawodowo, wykluczonych społecznie, w tym osób z niepełnosprawnościami**
 - Kompleksowe programy aktywizacji społeczno-zawodowej wraz z zapewnieniem niezbędnych usług społecznych.
 - Wsparcie procesu reintegracji uczestników i tworzenie nowych lub wsparcie istniejących podmiotów reintegracyjnych.

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (9/11)

**CS (i)
Wspieranie
integracji (...)
obywateli państw
trzecich (...),
Romów
10 mln euro**

✓ Wsparcie w obszarze migracji zarobkowych

- Wsparcie pracodawców w procesie integracji na rynku pracy, zatrudniania cudzoziemców, obywateli państw trzecich, społeczności marginalizowanych zgodnie z ich umiejętnościami, doświadczeniem i wykształceniem.
- Programy integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych i ich rodzin, w tym aktywizacja zawodowa, usługi edukacyjne i społeczne m.in. kursy języka polskiego, szkolenia z zakresu kultury polskiej, szkolenia zawodowe, dostarczanie praktycznych informacji dotyczących różnych aspektów życia w Polsce i województwie śląskim.

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (10/11)

CS (k)
Zwiększanie (...)
dostępu do (...)
usług (ochrona
socjalna, zdrowia)
76,4 mln euro

✓ Usługi społeczne

- Usługi opiekuńcze świadczone w społeczności lokalnej, opieka wytchnieniowa i wsparcie opiekunów faktycznych, usługi zwiększające mobilność, usługi asystenckie, teleopieka.
- Deinstytucjonalizacja placówek całodobowych w zakresie koordynacji usług społecznych w środowisku, realizacji form wsparcia dziennego i środowiskowego.
- Wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe.
- Rozwój kadr świadczących wysokiej jakości usługi społeczne.

✓ Usługi zdrowotne

- Deinstytucjonalizacja opieki medycznej, w tym w zakresie psychiatrii osób dorosłych.
- Wdrażanie standardów dostępności w podmiotach leczniczych.
- Wsparcie regionalnych programów zdrowotnych.
- Zintegrowane usługi zdrowotne i społeczne.

Priorytet V. Społeczne Śląskie EFS+ – 671,8 mln euro (11/11)

CS (I) promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci
63,6 mln euro

✓ Usługi dla rodzin, dzieci i młodzieży

- Usługi wsparcia dla rodzin, dzieci i młodzieży z problemami, w tym wsparcie psychiczne.
- Usługi wsparcia dla młodzieży przebywającej w instytucjach w zakresie usamodzielniania.
- Interwencja kryzysowa, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

✓ Deinstytucjonalizacja opieki nad dziećmi

- Kompleksowy rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, m. in. usługi wsparcia dla rodzin zastępczych, wczesna diagnoza i interwencja.
- Wsparcie dla osób opuszczających pieczę zastępczą, w tym wsparcie mieszkaniowe (chronione i wspomagane).
- Promocja i upowszechnienie idei rodzicielstwa adopcyjnego, rozwój działań adopcyjnych oraz wspieranie kandydatów i rodzin adopcyjnych, w tym specjalistyczne wsparcie post-adopcyjne.

✓ Usługi dla osób w kryzysie bezdomności

- Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności, w tym wsparcie mieszkaniowe.

✓ Aktywizacja społeczna i zdrowotna - inicjatywy oddolne

- Projekty służące rozwiązaniu problemów na poziomie społeczności lokalnej i pobudzaniu aktywności realizowane przy wsparciu lokalnych grup działania.
- Dialog społeczny i rozwój organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym rozwój kadr, budowanie sieci współpracy, zakup niezbędnego wyposażenia.

Priorytet VI. Śląskie dla mieszkańca – 156,3 mln euro (1/2)

CS (ii)
**Poprawa równego
dostępu do
wysokiej jakości
usług (...)
w zakresie
kształcenia (...)**
81,5 mln euro

- ✓ **Infrastruktura szkolnictwa zawodowego**
 - Budowa/ modernizacja laboratoriów, sal do praktycznej nauki zawodu wraz z wyposażeniem.
 - **Interwencja dedykowana dla subregionu północnego.**
- ✓ **Infrastruktura szkolnictwa wyższego**
 - Budowa, przebudowa lub rozbudowa istniejących obiektów infrastruktury (np. obiektów dydaktycznych, laboratoriów wraz z wyposażeniem w aparaturę wykorzystywaną w procesie dydaktycznym).
 - **Zastosowanie trybu niekonkurencyjnego.**

CS (iii)
**Wspieranie
włączenia
społeczno-
ekonomicznego
(...)**
20,8 mln euro

- ✓ **Infrastruktura usług społecznych**
 - Tworzenie i rozwoju placówek dziennego popytu i placówek krótkookresowego pobytu w formie całodobowej lub dziennej za opiekuna faktycznego wraz z zapewnieniem wyposażenia.
 - Tworzenie miejsc w nowo tworzonych lub w istniejących mieszkaniach chronionych i wspomaganych.
 - **Deinstytucjonalizacja usług regionalnej pieczy zastępczej.**

Priorytet VI. Śląskie dla mieszkańca – 156,3 mln euro (2/2)

CS (v)
**Zapewnienie
równego dostępu
do opieki
zdrowotnej (...)**
34 mln euro

✓ Infrastruktura ochrony zdrowia

- Wzmocnienie roli ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (POZ i AOS), w tym opieki koordynowanej.
- Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.
- Rozwój dziennych form opieki długoterminowej.

CS (vi)
**Wzmacnianie roli
kultury i turystyki
w rozwoju (...)**
20 mln euro

✓ Kultura i turystyka szczebla regionalnego

- Ochrona dziedzictwa kulturowego o znaczeniu regionalnym.
- Wsparcie instytucji kultury o znaczeniu regionalnym.
- Rozwój regionalnych produktów turystycznych.

Priorytet VII. Śląskie bliżej obywateli – 238 mln euro (1/3)

CS (i) Wspieranie zintegrowanego, sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju (...) na obszarach miejskich
215,8 mln euro

- ✓ **Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym**
 - Rozwój flagowych szlaków dziedzictwa kulturowego: Szlak Zabytków Techniki, Szlak Orlich Gniazd, Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Dziedzictwa Kulturowego Paulinów oraz tworzenie nowych szlaków ponadlokalnych.
 - Wsparcie instytucji kultury, jako „hubów” aktywizacji społecznej i edukacyjnej.
 - Tworzenie i rozwój subregionalnych i ponadlokalnych szlaków turystycznych.
- **projekty zintegrowane i/lub partnerskie**

Priorytet VII. Śląskie bliżej obywateli – 238 mln euro (2/3)

CS (i) Wspieranie zintegrowanego, sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju (...) na obszarach miejskich
215,8 mln euro

✓ Rozwój ZIT

- Wsparcie potencjału instytucjonalnego reprezentacji JST w subregionach (monitorowanie i zarządzanie rozwojem, sieciowanie projektów, animowanie JST, promocja zasady partnerstwa i włączenia mieszkańców).

✓ Rewitalizacja obszarów miejskich

- Zagospodarowanie terenów i obiektów w miastach, w tym obiektów pogórnictwa, przemysłowych, powojennych, popegeerowskich, kolejowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.
- **Wymóg Gminnych Programów Rewitalizacji.**

Priorytet VII. Śląskie bliżej obywateli – 238 mln euro (3/3)

**CS (ii) Wspieranie
zintegrowanego
rozwoju (...)
na obszarach
innych niż
wiejskie
22,2 mln euro**

✓ Odnowa obszarów wiejskich

- Zagospodarowanie terenów i obiektów na obszarach wiejskich, w tym pogórnicych, przemysłowych, powojkowych, popegeerowskich, po-kolejowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.
- Interwencja na rzecz zaspokojenia potrzeb społeczności wiejskich (wybrane dodatkowe kategorie interwencji CP 1-4).
- Wymóg Gminnych Programów Rewitalizacji.

Priorytet VIII. Śląskie w transformacji – 1 995,4 mln euro

Gospodarka

920 mln euro

Środowisko

763,4 mln euro

Spoleczeństwo

312 mln euro

Priorytet VIII. Śląskie w transformacji (1/3)

Gospodarka

920 mln euro

- ✓ Rozwój potencjału wysokich technologii oraz instytucji wspierających innowacyjność w kierunku neutralności klimatycznej
- ✓ **Wspieranie dywersyfikacji działalności firm z branży górniczej i okołogórniczej w tym cyfryzacja, automatyzacja i działania na rzecz GOZ**
- ✓ **Wsparcie tworzenia nowych firm oraz prowadzenia działalności gospodarczej**
- ✓ **Wsparcie rozwoju MŚP, w tym zaliczanych do regionalnych specjalizacji technologicznych**
- ✓ Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej i promocja gospodarcza podregionów górniczych

Priorytet VIII. Śląskie w transformacji (2/3)

Środowisko

763,4 mln euro

- ✓ **Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii**
- ✓ Niwelowanie skutków działalności przemysłowej, w tym górniczej na środowisko, poprawa wskaźników różnorodności biologicznej w terenach wykorzystanych w celach środowiskowych
- ✓ Poprawa stosunków wodnych na obszarze oddziaływania kopalń
- ✓ **Ponowne wykorzystanie terenów poprzemysłowych na cele rozwojowe regionu**
- ✓ Systemowe zarządzanie terenami poprzemysłowymi

Priorytet VIII. Śląskie w transformacji (3/3)

Społeczeństwo

312 mln euro

- ✓ Tworzenie warunków do rozwoju zawodowego
- ✓ **Rozwój kształcenia w szczególności branżowego we współpracy z przedsiębiorcami, w szczególności zgodnie z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami**
- ✓ **Instrumenty związane z interwencją na rynku pracy w celu zapewnienia kontynuacji/zmiany ścieżki zawodowej**
- ✓ Współpraca międzyinstytucjonalna w obszarze rynku pracy
- ✓ Łagodzenie negatywnych społecznych i skutków transformacji
- ✓ Zachowanie tożsamości kulturowej i dziedzictwa przemysłowego z poszanowaniem tradycji regionu

Priorytet VIII. Śląskie w transformacji

Wsparcie **energetyki rozproszonej** opartej o OZE (klastry, energetyczne, spółdzielnie, energetyka prosumencka, wspólnoty energetyczne)

Rewitalizacja przestrzeni miejskich i wiejskich (m.in. osiedli górniczych, przemysłowych czy obszarów w sąsiedztwie niezamieszkałych terenów zdegradowanych)

**NGO - obszar:
Środowisko**

Innowacje społeczne ukierunkowane na walkę z **ubóstwem energetycznym** i **działania proklimatyczne**

Priorytet VIII. Śląskie w transformacji

Poszerzanie kompetencji i umiejętności, w tym cyfrowych w celu zaspokajania **potrzeb edukacyjnych i zawodowych** wszystkich grup wiekowych

Rozwój i podnoszenie jakości **usług społecznych**, w tym w szczególności dla seniorów, placówek dziennej opieki nad dziećmi, z uwzględnieniem potrzeb infrastrukturalnych

**NGO - obszar:
Społeczeństwo**

Pomoc prawna i psychologiczna dla pracowników dotkniętych transformacją

Programy wsparcia dla rodzin pracowników odchodzących z górnictwa i branż okołogórnicznych w szczególności ich dzieci

Priorytet VIII. Śląskie w transformacji

Inicjatywy oddolne - aktywizacja społeczna nakierowana na **zachowanie tożsamości kulturowej i dziedzictwa przemysłowego** z poszanowaniem tradycji regionu

Kampanie i działania informacyjne (w tym w zakresie doradztwa energetycznego), edukacyjne, promocyjne kierowane do beneficjentów programu oraz mieszkańców podregionów górniczych

**NGO - obszar:
Społeczeństwo
[c.d.]**

Budowanie świadomości i akceptacji procesu transformacji w regionie **przy bezpośrednim zaangażowaniu, partnerów społecznych i gospodarczych w różnych sektorach**

Obywatelski budżet inicjatyw transformacyjnych, zarządzany przez samorząd regionalny/ subregionalny/ lokalny

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

2007-2013

2014-2020

2021-2027

PRS

ZIT/RIT

ZIT

**EFFR
(pula regionalna)**

246,5 mln (14%)

550,2 mln (22%)

623,8
(17,9% RPO)

370,5 mln (17,7%)

EFS

0

73,6 mln (7,5%)

EFFR + EFS

0

**EFFR+EFS
(pula krajowa)**

0

484 mln

421,7 mln
62,3 mln

0

FST

0

0

351,2 mln (17,8%)

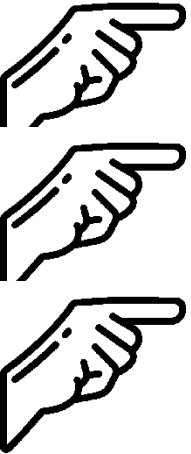
suma

246,5 mln (14%)

1 107,8 mln (31,8%)

721,7 mln (14,8%)

Inny Instrument Terytorialny – Gminne Programy Rewitalizacji (EFRR, CP 5)

Kontynuacja systemu wsparcia rewitalizacji w oparciu o ustawę o rewitalizacji

Cel: kompleksowa rewitalizacja obszarów miejskich oraz odnowa obszarów wiejskich z uwzględnieniem specyfiki tych obszarów i osobną alokacją w programie

Wsparcie realizowane w oparciu o Gminne Programy Rewitalizacji, spełniające wymogi strategii terytorialnych (*opis procesu zaangażowania interesariuszy procesu rewitalizacji nad przygotowaniem i wdrażaniem GPR*)

* ok. 127,5 z puli krajowej dla OSI rewitalizacja (w tym Bytom)

Wsparcie na obszarach wiejskich (poza odnową obszarów wiejskich CP5)

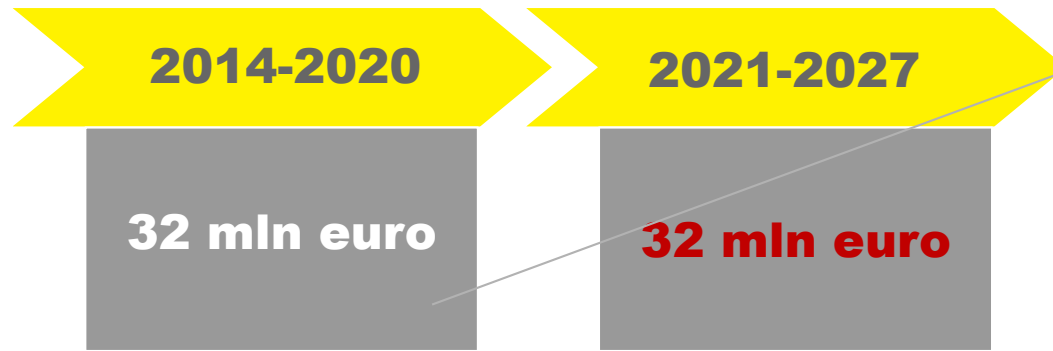
Kontynuacja wsparcia dedykowanego obszarom wiejskim (uzupełniającego do działań w ramach Europejskiej Polityki Rolnej)

Cel: realizacja oddolnych działań rozwojowych z udziałem społeczności lokalnych, odpowiadających na miejscowe potrzeby (CP 1-4)

Możliwe zastosowanie tzw. „formuły pośredniej” RLKS tj. bez delegowania zadań IZ do Lokalnych Grup Działania (*Lokalne Grupy Działania jako beneficjenci; dedykowane działania/preferencje poza innymi instrumentami terytorialnymi*)

* w tym 16 mln - EFRR i 16 mln - EFS+

Wsparcie partnerów społecznych, gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie

W ramach programu planowane jest wsparcie partnerów społecznych, gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie;

Grupa ta została zaangażowana w proces prac nad FE SL 2021-2027 już od samego początku jego dojrzwania, tj. udział przedstawicieli w warsztatach konsultacyjnych FE SL v 0.1 (kwiecień 2021) oraz obecnie trwających Prekonsultacjach FE SL v .1.0;

W najbliższym czasie przeprowadzone zostaną również konsultacje społeczne FE SL v 2.0 wraz z SOOS (w trybie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) zakładające szeroki udział przedstawicieli powyższego środowiska.

Wsparcie partnerów społecznych, gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie

W trakcie prac nad programem, w wyniku ciągłego dialogu z przedstawicielami Lokalnych Grup Działania planuje się rozszerzyć również wsparcie w ramach instrumentu RLKS (EFS+);

W ramach alokacji EFS+ odpowiednie wsparcie na budowanie zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego zaplanowane zostało w ramach celów: cs (f), (g) i (l) - zgodnie z art. 9 Rozporządzenia 2021/1057 z 24.06.21 r., mówiącym że na ten cel przeznaczają się co najmniej 0,25 % swoich zasobów z komponentu EFS+. Wsparcie na ten cel przewidziane zostało również w ramach środków z Pomocy Technicznej.

W celu umożliwienia skuteczniejszego sięgania po wsparcie ze środków FE SL zaplanowano również środki z PT z przeznaczeniem na działania ułatwiające przygotowanie wniosków o dofinansowanie (działania doradcze i animacyjne) oraz wsparcie Komitetu Monitorującego (możliwość zlecenia przez KM niezbędnych badań i ekspertyz pomocnych przy przygotowaniu/realizacji projektów dla tej grupy beneficjentów).

Suma + 114 mln obejmuje działania/PI nie mające odzwierciedlenia w RPO 2021-2027

Indykatywny podział alokacji

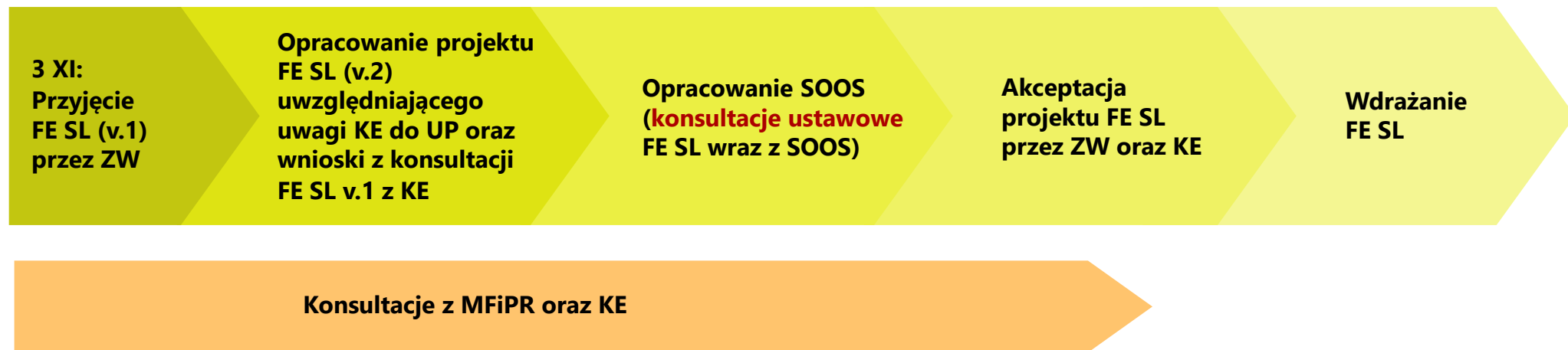

2 008,5 mln EFRR + 671,7 mln EFS+ + 1 995,4 mln FST = 4 675,6 mln €
(+ 182,6 mln € PT EFRR+EFS+FST = 4 858 000 000 €)

3 245 + 118 (PT)
+114* = 3 477 mln €

Harmonogram prac FE SL 2021-2027

2021		2022			
XI	XII	I	II	III	IV

Województwo
Śląskie

Dziękuję za uwagę

**Departament
Rozwoju Regionalnego**